

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 15 Ocak 2021
Sayı : 1566

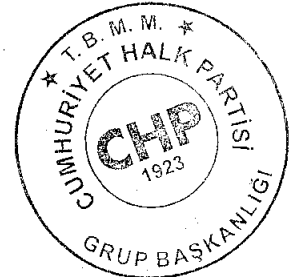
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

İş Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 08.01.2021

Av. Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor
Esas Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Tarih :	22 Ocak 2021
Esas No:	2/3341

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LIGI
15 Ocak 2021
Numara.

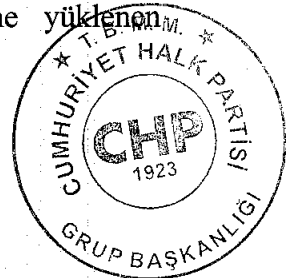
TBMM
GENEL EVRAK
18 Ocak 2021
No. 76587
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

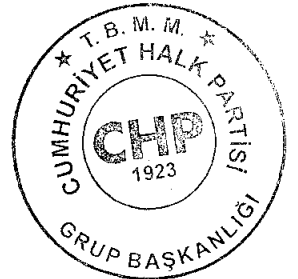
Çocuk işçiliği; UNICEF tarafından “Çocukların çalışmak için çok genç olmaları ya da fiziksel, zihinsel, sosyal veya eğitsel gelişimlerine zarar verebilecek tehlikeli faaliyetlerle uğraşmalarıdır” şeklinde; ILO tarafından ise “Çocukların, çocukluklarını yaşamaktan alıkoyan, potansiyellerini ve saygınlıklarını eksilten, fiziksel ve zihinsel gelişimleri açısından zararlı olan işlerde istihdam edilmesidir” şeklinde tanımlanmıştır. Ülkemizde ise çocuk işçiliği; tarımda mevsimlik gezici tarım işçisi olarak çalışan çocuklar, sanayi sektöründe çalışan çocuklar ve hizmet sektöründe çalışan çocuklar olmak üzere üç ayrı başlık altında tanımlanmıştır.

Çocukların iyi olmalarını sağlayan en büyük etkenlerden birisi maddi açıdan rahat bir yaşam sürmeleridir. 2019 yılına ait OECD veri tabanına göre ülkemizde bulunan 0-17 yaş aralığındaki çocukların yüzde 25,3’ü yoksul olarak tanımlanan hanelerde yaşamaktadır. Ağır yaşam koşullarına maruz kalan ve yaşadıkları bölgelerde istihdam sorunu yaşayan aileler ise tarımsal faaliyetlerin yoğun olduğu bölgelere, başkasına ait tarım alanında ekim, yetiştirme, ilaçlama, hasat gibi tarımsal faaliyetleri ücret karşılığında sürekli ya da gezici olarak yerine getirerek mevsimlik işçi olarak çalışmaktadır. Bu şekilde çalışan aile büyükleri, çalışmak için mevsimlik olarak göç ettikleri yerlere çocuklarını da götürmektedir. Yaşı oldukça küçük olan çocuklar da aile ekonomisine katkı sağlamak için yaşlarına uygun olmayan tarımsal işlerde çalışmaktadır. Ayrıca belirtilmelidir ki; ülkemizde de çocuk işçiliğinin en yoğun olduğu sektör tarım sektörüdür. Mevsimlik tarımda çalışan çocuklar; tarım ilaçlarından, hava koşullarından, ağır çalışma koşullarından kaynaklanan birçok sağlık problemi yaşamakta olup gereği gibi gelişmemekte ya da bir hastalığa yakalanarak tüm hayatları boyunca kötü bir yaşam sürmektedir. Yine barınma koşullarının yetersiz olması başta hijyen eksikliği olmak üzere birçok probleme de neden olmaktadır. Tüm bunlarla birlikte mevsimlik tarım döneminin bir kısmı eğitim ve öğretim zamanını kapsamamasından dolayı çocuklar eğitimlerinden ve okullarından kilometrelerce uzakta çalışmak zorunda bırakılmaktadırlar.

Mevsimlik tarım işçiliği yapan çocuklar ve aileleri derme çatma çadırlarda ya da barınaklarda yaşamak zorunda kalıp en temel haklarından mahrum bırakılmakta ve hayatlarını risk altında geçirmektedir. Çocuklara, tarlada çalışmalarının yanı sıra çadır temizliği ya da kendinden daha küçük kardeşine bakma sorumluluğu yüklenmektedir. Eğitim öğretim yılı sona ermeden yaşadıkları şehirleri terk etmek zorunda kalan çocuklar bir sonraki eğitim yılının başlamasından aylarca sonra yaşadıkları bölgeye dönebilmektedir. Okul çağındaki çocuklar yaşadıkları bölgede okullara kayıt yaptırmakta ve göç ettikleri yerlerde de eğitim öğretimine devam ettirmeye çalışmaktadır. Ancak eğitimle kesintili ilişkileri uyum ve konsantrasyon problemlerine neden olmaktadır. Buna bağlı olarak eğitim kalitesi de düşmektedir. Hem yaşanan problemler hem de çocukların çadır veya tarlalarda kendilerine yüklenen sorumluluklar, çocukların okul ve eğitimini bırakmasına sebep olmaktadır.

Ülkemiz sosyal hukuk devletidir ve devletimiz toplumsal dengeyi sağlamakla yükümlüdür. Eğitim ve öğrenim hakkı T.C. Anayasası'nın 42. maddesinde "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz..." şeklinde düzenlenmiştir. Mevsimlik tarım işçisi çocukların eğitimine yönelik politika ve uygulamalar, pek çok kurumun farklı zamanlarda yayınladığı genelge, yönetmelik ve projeler vasıtasıyla yürütülmektedir. Her ne kadar Adres Kayıt Sistemi ile ilköğretime kaydı olmayan çocukların tespit edilmesi daha sistematik hale getirilmiş olsa da bu durum mevsimlik tarım işçisi çocuklar için mümkün olmamaktadır. Yerel yönetici ve eğitimcilerin bireysel olarak göstermiş oldukları çabaları da bir yere kadar etkili olmaktadır. İşbu kanun teklifimiz ile mevsimlik tarım işçisi çocukların eğitim ve öğretimlerine başlayıp devam edebilmeleri için yasal düzenleme yapılarak işverenlere, mevsimlik tarım işçilerinin ailesindeki okul çağında bulunan çocukları tespit ederek ilgili kuruma bildirim yükümlülüğü getirmek kaydıyla hak kayıplarının önüne geçilmesi ve çocukların eğitimi ve daha sağlıklı bireyler olarak gelişebilmesinin önü açılması hedeflenmektedir.

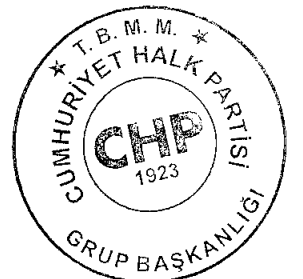

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 - Madde ile tarım veya orman işlerinin yapıldığı iş yeri veya işletmesi işleyen işverenlere mevsimlik tarım işçilerinin ailesindeki okul çağında bulunan çocuğu tespit ve ilgili kuruma bildirim yükümlülüğü getirerek hak kayıplarının önüne geçilmesi hedeflenmektedir.

MADDE 2 - Yürürlük maddesidir.

MADDE 3 - Yürütme maddesidir.

**4857 SAYILI İŞ KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- 22.05.2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu'nun 7'inci maddesinin dokuzuncu fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“(g) Geçici işçinin ailesinde bulunan mecburi öğrenim çağındaki çocuğu iş ilişkisi kurulmasından itibaren kırk sekiz saat içerisinde Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bildirmekle yükümlüdür.”

MADDE 2 - Bu Kanun yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

MADDE 3 - Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

